

Sortiment *Abelia* is volop in beweging

Binnen het geslacht *Abelia* vinden veel ontwikkelingen plaats. Op het gebied van taxonomie zijn nieuwe inzichten, waardoor er veranderingen in namen komen. Ondertussen zorgt sortimentsvernieuwing ook voor veel nieuwe namen binnen de productgroep. Het Productschap Tuinbouw liet PPO de ontwikkelingen in kaart brengen.

Abelia telt in totaal twaalf wilde soorten. Deze komen van nature vooral voor in gematigd en subtropisch Oost-Azië: Himalaya, China en Japan. Afhankelijk van de soort zijn het loofverliezende of bladhoudende heesters die zich vooral op een warme zonnige plaats thuis voelen. De bloemen zijn vrij karakteristiek vanwege de trechter tot trompetvormige bloemkroon en de opvallende kleurrijke kelk. De bloei is in de zomer of nazomer.

Tot nu toe is *Abelia* door taxonomen altijd ingedeeld in de Kamperfoeliefamilie (*Caprifoliaceae*), een grote familie waarin bijvoorbeeld ook *Lonicera* en *Weigela* zitten. Recent onderzoek van RBG Kew in Londen, op basis van dna-vergelijking, duidt er op dat *Abelia* samen met *Kolkwitzia* en *Linnaea* in een aparte familie *Linnaeaceae* thuishoort.

Door hetzelfde onderzoek wordt

Abelia gesplitst in vier aparte geslachten: *Abelia*, *Diabelia*, *Zabelia* and *Vesalea*. Gelukkig blijven de bekende soorten zoals *A. x grandiflora*, *A. chinensis* en *A. schumannii* gewoon *Abelia* heten. Juist de minder bekende soorten worden ingedeeld in andere geslachten: *A. triflora*, *A. biflora* en *A. mosanensis* (alle drie in *Zabelia*) en *A. floribunda* (in *Vesalea*).

Deze nieuwe visie wordt overigens nog niet gevolgd in de naamlijst van houtige gewassen. Of dit wel zal gebeuren, gaat in overleg met de ENA (European Nursery Organisation). Dit wordt voor de naamlijst 2015 voorgelegd en besloten.

Veranderend klimaat

Abelia is matig tot redelijk winterhard in Nederland. De meeste soorten verdragen wintertemperaturen tot -10 of -15°C. Vooral in het verle-

den gingen in de winter vaak planten dood. Door de klimaatverandering en gemiddeld mildere winters van de laatste tien tot vijftien jaar voelt *Abelia* zich steeds beter thuis in ons land. Het is bij uitstek een plant voor de toekomst gezien het klimaat dat verandert. Overigens is het wel de vraag in hoeverre verschillende *Abelia* de recente hevige vorstperiode hebben doorstaan.

Gemiddeld genomen doet *Abelia* het dus steeds beter in Nederland. Dit is zonder meer te zien aan de explosieve toename van het sortiment. In 1990 telde de naamlijst van houtige gewassen tien soorten en cultivars en in 2010 ruim dertig. Ook de afgelopen twee jaar zijn er nog weer diverse nieuwe cultivars bijgekomen, onder andere als nieuwheid op Plantarium. Op veel cultivars rust kwekersrechtelijk bescherming; bij het CPVO staan vijftien cultivars geregistreerd voor Europese bescherming.

In Nederland wordt *Abelia* vooral als visueel aantrekkelijke plant in container verhandeld. Daarbij is de late bloei in augustus-september interessant, omdat het aantal bloeiende gewassen in het sortiment dan schaars is. <

Abelia engleriana blijkt een specifieke kloon te zijn van *A. uniflora*. Deze zal bij de volgende naamswijziging daarom veranderen in *A. uniflora 'Engleriana'*.

Abelia x grandiflora 'Lake Maggiore' is door de RHS beloond met een Award of Garden Merit.

OVERZICHT VAN HET SORTIMENT

Soort/cultivar	Hoogte x breedte (m)	Bladkleur	Bloemkleur	Waardering	Opmerkingen
<i>A. chinensis</i> 'China Rose'	1,5 x 1,9	donkergroen	wit tot lichtroze	AGM	Selectie van sterke kloon van <i>A. chinensis</i>
<i>A. 'Edward Goucher'</i>	1,0 x 1,4	donkergroen, top geelgroen-rood	paarsroze	AGM	Kruising tussen <i>A. x grandiflora</i> en <i>A. schumannii</i>
<i>A. engleriana</i> (syn. <i>A. uniflora</i> 'Engleriana')	2 x 2,3	midgroen, top brons	paars tot licht paarsroze	AGM	Lange bloeitijd, verdraagt snoei slecht
<i>A. x grandiflora</i> 'Compacta'	0,95 x 1,6	geelgroen, iets brons getint	wit tot bleekroze	AGM	Uit onderzoek RHS beste compacte cultivar
<i>A. x grandiflora</i> 'Abelops' (Sunshine Daydream)	1,2 x 1,2	midgroen met oranje-roze tot gele rand	licht paarsroze	Zilver (PI)	Blad opvallend gekleurd
<i>A. x grandiflora</i> 'Gold Spot' (syn. 'Mason's Gold')	1,1 x 1,7	geelgroen tot geel	wit tot lichtroze	AGM	De beste geelbladige volgens RHS, een sport uit 'Francis Mason'
<i>A. x grandiflora</i> 'Hopleys'	1 x 1,8	groen met witgele rand	wit tot lichtroze	AGM	Uit onderzoek RHS beste bonte cultivar
<i>A. x grandiflora</i> 'Kaleidoscope'	1 x 1,4	groengeel tot groen met gele rand	wit	Bron (PI)	In proef RHS werd 'Gold Spot' hoger gewaardeerd
<i>A. x grandiflora</i> 'Lake Maggiore'	1,8 x 3	donkergroen, top geelgroen-rood	wit tot bleekpaarsroze	AGM	Vaak in de handel als <i>A. x grandiflora</i>
<i>A. 'Lynn'</i> (Pinky Bells)	0,9 x 1,2	midgroen met brons getint	paarsroze	Bron (GG)	Groeiachtige plant die gemakkelijk te kweken is
<i>A. mosanensis</i> 'Korean Spring' (syn. <i>Zabelia tyaihyoni</i> 'Korean Spring')	2,5 x 1,8	midgroen met brons getint	roze tot bleekroze	AGM	Aantrekkelijke herfstkleur, volgens nieuwe naamgeving is dit <i>Zabelia</i>
<i>A. schumannii</i> (syn. <i>A. uniflora</i> 'Schumannii')	0,8 x 1,4	midgroen	paars tot licht paarsroze	AGM	Breed en compact en zeer bloeirijk

In deze tabel worden alleen de positief gewaardeerde soorten en cultivars genoemd (beoordeeld door KVBC of RHS Wisley).

AGM = Award of Garden Merit, GG = GrootGroen, PI = Plantarium

ONDERZOEK

Cultivaronderzoek in Engeland

In Nederland is tot nu toe nooit een cultivaronderzoek van *Abelia* uitgevoerd. Recent gebeurde dat wel bij de RHS in Wisley (Engeland), van 2004 tot 2009. Hierbij zijn 47 verschillende inzendingen beoordeeld. Negen verschillende soorten en cultivars kregen (of behielden) een AGM. Dit staat voor Award of Garden Merit. In de tabel staan ze genoemd.

Enkele opvallende bevindingen van het onderzoek zijn:

> De twee meest winterharde *Abelia* bleken *A. mosanensis* en *A. x grandiflora* 'Hopleys'. Deze kwamen steeds opvallend gaaf de winter door.

> *A. x grandiflora* 'Hopleys' bleek ook de meest stabiele bontbladige cultivar (groene terugslag komt nauwelijks voor).

> De plant ingezonden als *A. mosanensis* bleek erg goed en kreeg ter onderscheiding van andere klonen van deze soort een nieuwe cultivarnaam: *A. mosanensis* 'Korean Spring'.

> De plant ingezonden als *A. chinensis* bleek erg goed en kreeg ter onderscheiding van andere klonen van deze soort een nieuwe cultivarnaam: *A. chinensis* 'China Rose'.

> *A. x grandiflora* wordt op grote schaal gekweekt. Dit is hoofdzakelijk één specifieke kloon. Deze scoorde hoog in het onderzoek en kreeg een AGM. Ter onderscheiding van andere klonen werd de nieuwe naam *A. x grandiflora* 'Lake Maggiore' gegeven.

> *A. schumannii* is een specifieke kloon van *A. uniflora*. Op termijn wordt de nieuwe naam: *A. uniflora* 'Schumannii'.

> *A. engleriana* is een specifieke kloon van *A. uniflora*. Op termijn wordt de nieuwe naam: *A. uniflora* 'Engleriana'.

> De beste geelbladige cultivars bleek *A. x grandiflora* 'Gold Spot' (syn. 'Mason's Gold').

> Te sterke snoei wordt niet aanbevolen, omdat dit de bloei negatief beïnvloedt (te late bloei).